

I F I R M A

Obowiązki przedsiębiorcy na przełomie roku

Spis treści:

O czym powinien pamiętać przedsiębiorca na przełomie roku?	2
Spis z natury	2
Wycena spisu z natury	3
Jak zaksięgować spis z natury?	4
Zamknięcie KPiR	5
Obniżenie podatku na koniec roku	5
Ważne daty na koniec roku	5
Do rozważania na koniec roku	6
Zmiana formy opodatkowania	6
Rejestracja do VAT	8
Zmiana sposobu rozliczania podatków	8
Pułapy przychodowe	8
Ważne daty na początku roku	9

Podczas gdy etatowcom na koniec roku pozostaje marzyć o sylwestrze, przedsiębiorca powinien przypilnować wiele spraw, wywiązać się z zobowiązań wobec urzędów, ZUS-u, czy kontrahentów. Grudzień to również dobry moment na zastanowienie się nad różnymi, przyszłościowymi aspektami firmy. W tym ebooku podpowiadamy, o czym powinien pamiętać przedsiębiorca na przełomie roku, aby mógł ze spokojem wejść w kolejny rok prowadzenia firmy.

Jeśli nie chcesz, aby ogrom pracy związanej z prowadzeniem własnej działalności wymykał Ci się spod kontroli, zachęcamy Cię do zapoznania się z pakietami księgowymi w ifirmie.pl. Po założeniu u nas darmowego konta możesz je dowolnie zmieniać lub zrezygnować bez żadnych zobowiązań.

[Sprawdź dostępne pakiety](#)

O czym powinien pamiętać przedsiębiorca na przełomie roku?

Spis z natury

Obowiązek sporządzenia spisu z natury, czyli inaczej remanentu końcowego lub inwentaryzacji dotyczy wszystkich podatników stosujących KPiR, również **firmy usługowe**. Spis z natury na koniec roku należy również sporządzić, gdy działalność jest zawieszona. Przedsiębiorcy będący na ryczałcie nie muszą sporządzać spisu z natury na koniec roku.

Spis z natury, to zestawienie towarów handlowych, materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, produkcji w toku, wyrobów gotowych, braków i odpadów wraz z podaniem ich wartości.

W remanencie na dzień 31 grudnia ujmujemy zatem te składniki majątku, których zakup został zaksięgowany do kolumny 10 – Zakup towarów handlowych i materiałów wg cen zakupu w trakcie roku podatkowego, ale składniki te nie zostały sprzedane na dzień 31 grudnia.

Spis z natury powinien obejmować również towary stanowiące własność podatnika, znajdujące się w dniu sporządzenia spisu poza zakładem podatnika, a także towary obce znajdujące się w zakładzie podatnika.

W remanencie nie ujmujemy wartości środków trwałych oraz wyposażenia, np. mebli, firmowego telefonu komórkowego.

Nie ma określonego przepisami wzoru spisu z natury, jednak powinien on zawierać:

- imię i nazwisko właściciela (nazwę firmy),
- datę sporządzenia spisu,
- numer kolejny pozycji arkusza spisu z natury,
- szczegółowe określenie towaru i innych składników podlegających inwentaryzacji,
- jednostkę miary,
- ilość stwierdzoną w czasie spisu,
- cenę w złotych i groszach za jednostkę miary,

- wartość wynikającą z przemnożenia ilości towaru przez jego cenę jednostkową,
- łączną wartość spisu z natury,
- klauzulę „spis zakończono na pozycji ...”

Spis z natury powinien także zawierać podpisy osób go sporządzających oraz podpis właściciela przedsiębiorstwa. W skład komisji sporządzającej remanent wchodzi przynajmniej dwie osoby. W przypadku prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej, drugą osobą uczestniczącą przy spisie z natury może być małżonek lub inny członek rodziny.

Wycena spisu z natury

Wyceny remanentu należy dokonać najpóźniej w terminie 14 dni od dnia zakończenia spisu z natury.

Poszczególne elementy w spisie z natury należy wycenić wg następujących reguł:

- towary handlowe i materiały - według cen zakupu lub nabycia albo według cen rynkowych z dnia sporządzenia spisu, jeżeli są one niższe od cen zakupu lub nabycia. Czynniki podatnicy VAT wyceniają towary, od których przysługiwało odliczenia; VAT - wg cen netto. W pozostałych przypadkach - w kwocie brutto.
- półfabrykaty/półwyroby, wyroby gotowe, braki własnej produkcji - według kosztów wytworzenia;
- odpady użytkowe, które w toku działalności utraciły wartość pierwotną - według wartości wynikającej z oszacowania uwzględniającego ich przydatność do dalszego użytkowania;
- towary obce - nie podlegają wycenie; wystarczające jest ilościowe ich ujęcie w spisie towarów z podaniem, czyją stanowią własność.

Przy działalności usługowej i budowlanej produkcji niezakończoną wycenia się według kosztów wytworzenia, z tym że nie może to być wartość niższa od kosztów materiałów bezpośrednich zużytych do produkcji niezakończonej.

Wartości materiałów i towarów handlowych według cen zakupu można podwyższyć o wskaźnik kosztów ubocznych zakupu (np. transportu, załadunku czy ubezpieczenia). W tym celu należy ustalić procentowy wskaźnik kosztów ubocznych zakupu (kolumna 11) w stosunku do ogólnej wartości zakupu (kolumna 10). Jednostkową cenę zakupu podwyższa się o wskaźnik.

Wartość spisu z natury należy pomniejszyć o kwotę, o którą przedsiębiorca zmniejszył koszty uzyskania przychodów lub zwiększył przychody na podstawie art. 22p ustawy o podatku dochodowym (płatność powyżej 15 000 zł gotówką lub na rachunek kontrahenta inny niż wskazany na białej liście bez powiadomienia o tym urzędu), jeżeli zmniejszenie kosztów lub zwiększenie przychodów związane było z zaliczeniem do kosztów wydatków dotyczących:

- towarów handlowych,
- materiałów (surowców) podstawowych i pomocniczych,
- półwyrobów (półfabrykatów),
- produkcji w toku,
- wyrobów gotowych,
- braków i odpadów,

- objętych tym spisem.

Pomniejszenia dokonuje się o tę część kwoty zmniejszenia kosztów lub zwiększenia przychodów, która przypada na towary handlowe, materiały (surowce) podstawowe i pomocnicze, półwyroby (półfabrykaty), produkcję w toku, wyroby gotowe, braki i odpady objęte tym spisem.

Spis z natury (remanent) może mieć na przykład taką formę:

Remanent /Spis z natury						
Data: 31.12.2021						
Janina Nowak						
Jan Nowak						
Skład komisji:						
Janina Nowak						
Lp.	Materiał - Towar	Ilość	Jedn.	Cena	Wartość	Uwagi
1	Towar A	10,00	szt	10,00	100,00	
2	Towar B	1,00	szt.	23,98	23,98	
3	Towar C	4,00	szt.	23,50	94,00	
Wartość Remanentu: 217,98						
Spis zakończono na pozycji: 3 dnia 31.12.2021						
.....						
Podpis właściciela przedsiębiorstwa						
.....						
Podpis osoby sporządzającej remanent						

Podatnicy prowadzący działalność usługową w pozycji "towar" mogą wpisać "brak towarów", a pozostałe pozycje uzupełniają wartościami zerowymi.

Jak zaksięgować spis z natury?

Wyceny remanentu należy dokonać najpóźniej w terminie 14 dni od dnia zakończenia spisu z natury.

Wartość spisu z natury należy ująć w ostatniej pozycji KPiR (wykazać jako ostatnią pozycję). W praktyce przyjęło się ujmowanie spisu z natury w księdze w kolumnie 13 „Pozostałe wydatki”.

Spis z natury jest wpisywany do księgi według poszczególnych rodzajów jego składników lub w jednej pozycji (sumie), jeżeli na podstawie spisu zostało sporządzone odrębne, szczegółowe zestawienie poszczególnych jego składników. Zestawienie przechowuje się łącznie z księgą.

Spis z natury powinien być ujęty w KPiR również w przypadku, gdy jego wartość wynosi "0".

Remanent sporządzony na koniec roku podlega również ujęciu w KPiR jako pierwsza pozycja w księdze następnego roku. Czyli spis kończący dany rok jest jednocześnie spisem otwierającym kolejny rok.

Zamknięcie KPiR

Na zakończenie roku należy zamknąć KPiR, podsumowując poszczególne kwoty. Sumować można narastająco w poszczególnych miesiącach lub dokonać jednego zbiorczego podsumowania na koniec roku.

Wygodniejsze jest sumowanie każdego miesiąca - ułatwia to również wyliczanie zaliczki na podatek. W ten sposób (gdy sumowanie jest narastające) wartości wykazane na koniec grudnia są jednocześnie podsumowaniem całorocznych przychodów i kosztów.

Przychód, koszty uzyskania przychodów oraz dochód należy wykazać w zeznaniu rocznym.

Koszty uzyskania przychodów oblicza się w następujący sposób:

1. Wartość spisu z natury sporządzonego na początku roku +
2. Wartość zakupu towarów/materiałów (kolumna 10 i 11 KPiR) -
3. Wartość spisu z natury sporządzonego na koniec roku +
4. Wartość pozostałych wydatków kolumna 14 KPiR)

= koszty uzyskania przychodów do wykazania w rocznym PIT.

Dochód, to przychód (kolumna 9 w KPiR) pomniejszony o koszty obliczone w powyżej wskazany sposób.

Pamiętaj, nie musisz wszystkiego robić sam. Jeśli zdecydujesz się na usługę biura rachunkowego w ifirmie.pl, możesz liczyć na szerokie wsparcie księgowych.

Sprawdź, co zyskujesz

Obniżenie podatku na koniec roku

Chcąc obniżyć dochód do opodatkowania warto wiedzieć, że:

- wartość niesprzedanych towarów/materiałów powiększa dochód (gdy remanent końcowy jest większy od remanentu początkowego),
- składki ZUS są ujmowane w raporcie PIT-5 w miesiącu, w którym były zapłacone (FP księgowany jest jako koszt). Płacąc składki za grudzień, jeszcze w grudniu - powiększymy odliczenie,
- wydatki firmowe zwiększą koszty (o ile to nie będą towary handlowe, które nie zostaną wyprzedane do końca grudnia),
- koszty zostaną powiększone o uregulowane zobowiązania wobec kontrahentów i inne dokonane płatności w końcówce roku.

Ważne daty na koniec roku

W grudniu należy pamiętać nie tylko o obowiązkach związanych z zakończeniem roku, ale i dopełnić te, które wiążą się z danym miesiącem. Będzie to opłacenie podatków, ZUS-ów i wystanie deklaracji rozliczeniowych oraz plików JPK za listopad. Przypomnijmy terminy związane z rozliczeniem **za miesiąc listopad**.

Do 10 grudnia - wystanie oraz opłata składek ZUS wynikających z:

- ZUS DRA
- ZUS RCA
- ZUS RZA
- ZUS RSA

*przedsiębiorca zatrudniający pracowników ma czas do 15 grudnia na opłacenie składek

Do 20 grudnia

- zapłata podatku PIT od od dochodu (PIT-5, PIT-5L, PIT-28)
- zapłata podatku za pracownika (PIT-4, PIT 8/8A)

Do 27 grudnia - wysyłka oraz zapłata podatku wynikającego z:

- JPK V7M z częścią ewidencyjną i deklaracyjną lub JPK V7K z częścią ewidencyjną
- VAT UE - tylko, jeśli w listopadzie miała miejsce transakcja unijna,
- VAT-8 - jeśli nabywamy towary w ramach WNT oraz dokonujemy importu usług (nawet jeśli w listopadzie nie było tych transakcji)
- VAT 9M - tylko, jeśli w listopadzie miał miejsce import usług

Możliwa tylko elektroniczna wysyłka

Jeśli ostatni dzień terminu wypada w dzień wolny wtedy termin na wysyłkę deklaracji i zapłatę zobowiązań wydłuża się do pierwszego dnia roboczego następującego po dniu wolnym.

Do rozważania na koniec roku

Koniec roku może być dobrym momentem, aby zastanowić się nad trybem działalności firmy od nowego roku pod względem podatkowym, jak np.

- czy chcemy zmienić formę opodatkowania,
- czy chcemy się dobrowolnie zarejestrować do VAT,
- czy chcemy zmienić sposób rozliczania podatków.

Oczywiście, zanim zadamy sobie pytanie “czy chcemy” musimy zadać sobie pytanie “czy możemy”.

Zmiana formy opodatkowania

Wyróżniamy następujące rodzaj opodatkowania:

- a. zasady ogólne i wysokość podatku 17/32%, skala podatkowa,
- b. podatek liniowy, 19%,
- c. podatek ryczałtowy - stawka uzależniona od rodzaju działalności,
- d. karta podatkowa.

Z ustalonej formy opodatkowania należy korzystać przez cały rok. Natomiast zmienić rodzaj opodatkowania można do 20. dnia następnego miesiąca, w którym osiągnięto pierwszy przychód w nowym roku podatkowym. Jeśli pierwszy przychód osiągnięto w grudniu - zmienić formę opodatkowania można do końca roku (czyli do końca grudnia).

Zmiany formy opodatkowania można dokonać przez zgłoszenie CEIDG lub wysyłając oświadczenie do urzędu skarbowego (osobiście, listownie lub elektronicznie).

Złożenie oświadczenia/zmiany po terminie jest nieskuteczne. Zostajemy przy dotychczasowym trybie.

Przykład 1.

Pan Marek w 2021 był opodatkowany na zasadach ogólnych. Od roku 2022 chciałby rozliczać się liniowo.

Jeśli pan Marek pierwszy przychód w roku 2022 osiągnie w styczniu, wtedy na zgłoszenie zmiany formy opodatkowania ma czas do 21 lutego. Jeśli pierwszy przychód w roku 2022 osiągnie w lutym, wtedy na zgłoszenie opodatkowania liniowego ma czas do 21 marca.

Przed zmianą formy opodatkowania należy zamknąć KPiR (jeśli zmieniamy formę opodatkowania na ryczałt) oraz dokonać spisu z natury. Ustalić dochód i wynikający z niego podatek.

Podstawową formą opodatkowania jest skala podatkowa. Jeśli przedsiębiorca nie zgłosi innej formy opodatkowania, urząd uznaje, że wybrał właśnie skalę podatkową.

Wybór ryczałtu i karty podatkowej nie zawsze będzie możliwy, m.in. dlatego że przy tych formach opodatkowania wskazano działalności, które nie mogą (ryczałt) lub mogą (karta) z nich korzystać.

	Zasady ogólne (18,32% od dochodu)	Podatek liniowy (19% od dochodu)	Ryczałt (w zależności od działalności - od przychodu)	Karta podatkowa
Kto może stosować	każdy	każdy*	osoby, których przychody w poprzednim roku, nie przekroczyły określonego limitu	osoby spełniające odpowiednie warunki
Rodzaje działalności	każda	każda	Z ryczałtu nie będą mogli skorzystać jedynie przedsiębiorcy kupujący lub sprzedający wartości dewizowe, wytwarzający wyroby akcyzowe oraz prowadzący apteki.	tylko wskazane ustawą
Rozliczenia kosztów	tak	tak	brak	brak
Rozliczenia z małżonkiem/ dzieckiem	tak	nie	nie	nie
Plusy	- możliwość opodatkowania w jednym zeznaniu dochodów z różnych źródeł (ale nie wszystkich), - wiele ulg podatkowych, - kwota wolna od podatku	- stała stawka podatkowa - brak opodatkowania łącznie z innymi źródłami przychodów	- prosty sposób ustalenia podstawy opodatkowania, - uproszczona ewidencja	z góry ustalona wartość podatku
Minusy	- próg dochodu, powyżej którego jest wyższa - 32% stawka	- brak niektórych ulg oraz kwoty wolnej od podatku	- niski próg przychodów, - wyłączenia niektórych rodzajów działalności z możliwością stosowania, - brak kosztów uzyskania przychodów	- ograniczony katalog działalności - brak kosztów uzyskania przychodu
Rodzaje księgowości	- KPiR - pełne księgi - po przekroczeniu 2 mln euro z przychodów netto w roku poprzednim	- KPiR - pełne księgi - po przekroczeniu 2 mln euro z przychodów netto	ewidencja przychodów	brak obowiązku ewidencji księgowej, ale trzeba przechowywać kopie wystawionych faktur/rachunków

*Możliwy poza sytuacją, gdy przedsiębiorca w bieżącym roku podatkowym uzyskiwał przychody ze świadczenia usług na rzecz obecnego albo byłego pracodawcy, a usługi te są związane z czynnościami wykonywanymi w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy

Rejestracja do VAT

Rejestrację dobrowolną do VAT warto rozważyć, jeśli dokonujesz sprzedaży z obniżoną stawką VAT (niższy VAT należny), dokonujesz inwestycji, czy też większość Twoich kontrahentów to czynni podatnicy VAT.

Zmiana sposobu rozliczania podatków

Jeśli spełniamy odpowiednie wymogi, to możemy zmienić:

- **rozliczenie VAT z kwartalnego na miesięczne** - podatnicy mogą składać deklaracje za okresy miesięczne, nie wcześniej jednak niż po upływie czterech pełnych kwartałów, za które składali deklaracje kwartalne. Formularz VAT-R należy złożyć w terminie do dnia złożenia deklaracji podatkowej za pierwszy miesięczny okres rozliczeniowy, jednak nie później niż z dniem upływu terminu złożenia tej deklaracji. Przykładowo, jeżeli podatnik chce od stycznia rozliczać się miesięcznie to najpóźniej do 25 lutego ma czas na zmianę formy rozliczania, a tym samym na złożenie aktualizacji formularza VAT-R do właściwego Urzędu Skarbowego.
- **rozliczenie VAT z miesięcznego na kwartalne** - po pierwszych 12 miesiącach od rejestracji do podatku VAT, kiedy obowiązkowe było miesięczne rozliczanie VAT, można przejść na tryb kwartalny. Kwartalnie mogą rozliczać się tylko mali podatnicy VAT. Formularz VAT-R należy złożyć do 25 dnia drugiego miesiąca kwartału, za który będzie po raz pierwszy złożona kwartalna deklaracja podatkowa. Przykładowo, jeżeli podatnik chce od stycznia rozliczać się kwartalnie to najpóźniej do 25 lutego ma czas na zmianę formy rozliczania, a tym samym na złożenie aktualizacji formularza VAT-R do właściwego Urzędu Skarbowego.
- **rozliczenie PIT z kwartalnego na miesięczne** - w tej sytuacji wystarczy zapłacić zaliczkę za styczeń w terminie do 20 lutego. O wyborze miesięcznego wpłacania zaliczek nie informuje się urzędu skarbowego. Wybór sposobu opłacania zaliczek na PIT dotyczy całego roku podatkowego, co oznacza, że nie można dokonywać zmian w tym zakresie w trakcie roku podatkowego.
- **rozliczenie PIT z miesięcznego na kwartalne** - wystarczy zastosować tę formę od nowego roku płacąc kwartalną zaliczkę za pierwszy kwartał nowego roku. O wyborze kwartalnego wpłacania zaliczek należy poinformować dopiero w zeznaniu rocznym. Wybór sposobu opłacania zaliczek na PIT dotyczy całego roku podatkowego, co oznacza, że nie można dokonywać zmian w tym zakresie w trakcie roku podatkowego.

Oczywiście, zanim zadamy sobie pytanie "czy chcemy" musimy zadać sobie pytanie "czy możemy".

Pułapy przychodowe

W pewnych przypadkach wysokość naszych dochodów zobowiązuje do zmiany trybu działalności firmy.

- **Sprawdź, czy nie powinieneś zmienić formy opodatkowania** - jeśli jesteś na ryczałcie, sprawdź, czy Twój roczny przychód nie przekroczył 2 000 000 euro. Jeśli przekroczył - musisz przejść na skalę podatkową lub podatek liniowy.
- **Sprawdź, czy dalej możesz być zwolniony z VAT** - jeśli jesteś zwolniony z VAT ze względu na wysokość obrotów, sprawdź, czy Twój roczny obrót netto nie przekroczył 200 000 złotych. Jeśli przekroczył - musisz zarejestrować się do VAT.
- **Sprawdź, czy nie musisz zmienić formy księgowości** - jeśli prowadzisz uproszczoną księgowość, sprawdź, czy Twój przychód netto nie przekroczył 2 000 000 euro. Jeśli przekroczył - musisz przejść na pełne księgi.
- **Sprawdź, czy nie musisz przejść na miesięczne rozliczenie VAT** - jeśli rozliczasz VAT kwartalnie jako mały podatnik, sprawdź, czy wartość sprzedaży brutto nie przekroczyła 2 000 000 euro. Jeśli przekroczyła - tracisz prawo do bycia małym podatnikiem, rozliczania się w metodzie kasowej (jeśli tak się rozliczasz dla celów VAT) i musisz przejść na rozliczenie miesięczne.

- **Sprawdź, czy nie powinieneś przejść na miesięczne rozliczanie ryczałtu** - jeśli opłacasz podatek ryczałtowy kwartalnie, sprawdź, czy Twoje przychody nie przekroczyły 200 000 euro. Jeśli przekroczyły - tracisz prawo do kwartalnego rozliczania podatku.
- **Sprawdź, czy nie powinieneś przejść na miesięczne rozliczanie podatku PIT** - jeśli opłacasz podatek PIT kwartalnie, sprawdź, czy Twój przychód nie przekroczył 2 000 000 euro. Jeśli przekroczył - tracisz prawo do kwartalnego opłacania zaliczek i musisz przejść na rozliczenie miesięczne. O wyborze takiej formy wpłacania zaliczek wystarczy poinformować w zeznaniu rocznym

Ustawowe limity na 2022 r. należy przeliczyć według średniego kursu NBP z 1 października 2021 r., który wyniósł 4,5941 zł/euro.

Ważne daty na początku roku

Na początku roku przedsiębiorca powinien pilnować dat, jak każdego miesiąca w odniesieniu do podatków i ZUS. W styczniu i w lutym oprócz standardowych terminów pojawiają się również daty związane z wysyłką zeznania PIT-28 (ryczałtowiec) oraz PIT 11, czy PIT-R - w przypadku przedsiębiorców, którzy zatrudniają pracowników.

Do 10 stycznia* - wysłanie oraz opłata składek ZUS wynikających z:

- ZUS DRA
- ZUS RCA
- ZUS RZA
- ZUS RSA

*przedsiębiorca zatrudniający pracowników ma czas do 15 stycznia na opłacenie składek

Do 20 stycznia

- zapłata podatku PIT od dochodu (PIT-5, PIT-5L)
- zapłata podatku za pracownika (PIT-4, PIT-8)

Do 25 stycznia - wysyłka oraz zapłata podatku wynikającego z:

- JPK V7M lub JPK V7K z częścią ewidencyjną i deklaracyjną
- VAT UE - tylko, jeśli w grudniu miała miejsce transakcja unijna,
- VAT 8 - jeśli nabywamy towary w ramach WNT oraz dokonujemy importu usług (nawet jeśli w grudniu nie było tych transakcji),
- VAT 9M - tylko, jeśli w grudniu miał miejsce import usług
- **Możliwa tylko elektroniczna wysyłka**

Do 31 stycznia* - wysyłka:

- PIT 4R- do urzędu skarbowego przedsiębiorcy,
- PIT 8AR - do urzędu skarbowego pracownika,
- PIT 11 - do urzędu skarbowego pracownika,

Możliwa tylko elektroniczna wysyłka

Do ostatniego dnia lutego* - wysyłka:

- PIT 11 - pracownikom
- PIT 28 - do urzędu skarbowego

Można dostarczyć osobiście, pocztą lub elektronicznie.

***Uwaga!** 15 stycznia, w 2022 wypada w sobotę, dlatego czas na wystanie i opłacenie podatków z powyższych deklaracji, to 17 stycznia - czyli pierwszy dzień roboczy następujący po dniu wolnym, w którym przypada termin podatkowy.

Prowadzenie własnej firmy to wiele wyzwań, dlatego zachęcamy Cię do oddania części obowiązków profesjonalistom. Zlecając księgowość ifirmie.pl masz pewność, że obsługuje Cię rzetelne, nowoczesne biuro rachunkowe.

[Sprawdź, co zyskujesz](#)

**Zarejestruj się i sprawdź, jak to działa.
Pamiętaj, po rejestracji w naszym serwisie możesz dowolnie zmieniać pakiety lub zrezygnować bez żadnych zobowiązań.**

[Zarejestruj się](#)

Życzymy sukcesów!

Zagładaj do nas częściej po codzienną dawkę porad i inspiracji:

